

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace	Publicistické žánry
Autor	Mgr. Lucie Frišová
Jazyk	český
Očekávané výstupy	Žáci vyjmenují a svými slovy vysvětlí typy publicistiky, zorientují se v nabídce publicistických médií, získávají kritický odstup od médií
Klíčová slova	Publicistické žánry – beletristické, analytické a zpravodajské žánry
Druh učebního materiálu	pracovní list
Druh interaktivity	aktivita
Cílová skupina	žák
Stupeň a typ vzdělávání	2. stupeň ZŠ
Typická věková skupina	12 - 15
Závěrečná reflexe uskutečněného vyučování	
- co se mi osvědčilo během vyučování	Rozdat žákům zprávu – zpracovat podle různých žánrů (sloupek, karikatura, sloupek, črta) – skupinová práce
- s jakými problémy jsem se během vyuč. setkal/a	Osvědčilo se mi pracovat ve skupině, pro jednotlivce příliš náročná a dlouhodobá práce

Použité zdroje:

Respekt, Reflex, Týden, Instinkt

Publicistické žánry - pracovní list

1. Která z následujících tvrzení jsou pravdivá:

- Publicistika, která je svým jazykem podobná odbornému stylu až jazyku vědy a jejím cílem je analýza problematiky, se nazývá úvahová. ANO - NE
- Publicistika podobná bulvárnímu zpravodajství, nerespektuje skutečnost, nemá veškerá potřebná data se nazývá bulvární. ANO - NE
- Mezi typy publicistiky nepatří propagandistická. ANO - NE
- Důležitým prvkem publicistiky je serióznost. ANO - NE

2. Publicistika rozlišuje mnoho žánrů, najděte je v osmisměrce:

P	R	A	K	Ů	X	I	O	T	D	P	J	D	Ž	E	M	R	Y
I	N	T	E	R	V	I	E	W	A	H	O	K	I	E	L	A	K
S	A	M	R	L	C	S	T	D	L	Q	Ě	Z	Z	I	Y	E	B
S	K	I	M	O	K	P	Ý	CH	O	D	J	N	N	H	N	A	M
Í	Š	T	R	E	A	S	O	L	G	B	E	Z	U	Á	E	L	L
B	A	Á	L	K	J	V	H	Ě	Í	C	I	I	L	L	M	F	C
F	R	E	P	O	R	T	Á	Ž	E	Ě	Í	Č	R	T	A	K	L
J	F	E	J	E	T	O	N	R	S	C	Ý	U	N	Á	Š	P	A
S	I	M	N	O	H	O	P	R	P	K	Ů	J	X	A	S	F	N
D	Ý	B	Ž	Č	Í	P	A	S	C	Z	V	L	A	K	Ú	N	C
K	E	P	U	O	L	S	V	I	A	N	Á	E	D	I	Í	M	J
Í	Z	Ř	N	A	B	Í	T	Ř	D	K	A	V	O	T	H	L	S
N	B	Í	B	A	T	Y	U	A	Á	H	O	N	O	I	N	Í	C
D	Y	B	Y	N	L	A	I	R	O	T	I	D	E	R	Ě	T	Y
O	D	Ě	T	A	D	E	D	U	K	C	N	E	V	K	Č	N	U
V	E	H	N	F	L	E	T	A	S	I	P	E	O	K	U	Í	R
Ú	V	A	H	A	R	V	E	W	Ř	Á	Š	B	M	U	T	A	F
Ů	J	A	L	G	A	Z	U	B	R	C	A	O	C	O	J	E	Ž
B	K	U	R	Z	Í	V	A	S	P	O	L	E	M	I	K	A	I

3. Správně přiřaďte žánry k typům publicistiky:

Analytická publicistika	kurziva, glosa, črta, causerie, reportáž, sloupek, fejeton
Zpravodajská publicistika	úvodník, editorial, komentář, analytický článek, polemika, pamflet, recenze, diskuze, projev, proslov
Beletristická publicistika	článek, zpráva, oznámení, výzva, interview, referát

4) ROZLIŠTE JEDNOTLIVÉ ŽÁNRY A VYHLEDEJTE CHARAKTERISTICKÉ RYSY. (ZKUSTE ODHADNOUT, Z KTERÉHO DENÍKU ČLÁNKY POCHAŽÍ)

a) ■ VÍTEJTE V TOTÁČI

Agentura CVVM měnila, jak voliči milují naše čím dál krásnější politické strany. KSČM porazila ODS, Vojtěch Falmer Filip (jméno Falmer dostal Filip za minulého režimu coby ideologický spolupracovník StB) pobil Petra Nečase. Zdá se, že

Nečas, Kalousek a VV dělají Gottwaldovi radost.

Nečasova reformní, antikorupční škrtovláda opravdu slaví úspěchy. Ty se ale projevují u socialistů (v průzkumu 37,0 procenta obliby) a komunistů (20 procent). Dohromady mají leváci 57 procent. Práváci. ODS a TOP 09, jen 29 procent. Výsledek případných předčasných voleb by přinesl silnou levovládu ČSSD a KSČM. Voličská hvězda ČSSD Jiří Dienstbier junior kupříkladu mluví o menšinové vládě s podporou komoušů. – Nečas to s Miroslavem Kalousekem a slavnými věvěčky dopracoval tak daleko, že nám hrozí vláda s účastí komunistů. Zasloužili by si Řád Klementa Gottwalda. Vítejte v totáči. -mafy- ■

■ DEN BEZ VRAŽDY

Od začátku velké mexické drogové války (2006) není ve Střední Americe

klidu. Narkomafie se režou o přístupové cesty mexické marihuany a kolumbijského kokainu na sever, do Spojených států. V zemích, kde se s poctivostí dojde tak leda na okraj pralesa nebo ke komunistickým partyzánům, transportní narkoprůmysl láká, vyplácí se, žije rodiny politiků a jiných sloupů společnosti. O kšeft vedou gangy soustavně boje a zločinnost je v tom regionu jedna z nejvyšších na světě. 14. dubna měli slavný den v Salvadoru, mezi jehož šesti miliony obyvatel se denně na osmnáct lidí porazí. Poprvé po třech letech se toho dne žádná vražda neudála. Novinář a socialistický prezident Mauricio Funes k tomu držel projev k národu, ale úspěch jeho politiky to není: to pouze znepřátelené gangy Mara Salvatrucha a Mara 8 vyhlásily příměří. Že by měli pravdu ti, kteří hlásají uvolnění obchodu s drogou? -lgtt- ■

Pražský výběr v Újezdě

Rozhovor s nakladatelem **VIKTOREM STOILOVEM (51)**, který byl svědkem zjevení rockové podoby skupiny Pražský výběr

b) 1 krysy

Vtitulku není chyba: ten výraz neoznačuje gramaticky neospravedlnitelným způsobem počet hlodavců, nýbrž „jed na krysy“. Vytvořen je podle oblíbeného zvyku teenagerů a lidí zběhlých v IT tvořit slova za pomoci číslic: z5 je „zpět“, o5 je „opět“ a podobně. Není důvod, aby se tak nepsaly i výrazy další, jako třeba „u3 si nos“, „jeho hrud 7e“, „100per Řepka“, „vašemu synovi nej9ný rozbor“ nebo „k8u vykloval oči“.

Potud je vše v pořádku – pokud si na tu lehce otravnou praxi zvykne, proč nakopec ne. Potíž je jinde. Zvyk takhle nakládat se slovy vznikl v angličtině, která má tu dvojitou vlastnost, že prakticky každý zvuk něco znamená. Ani tento její rys českým teenagerům neunikl, což vnáší do pravidel alternativního pravopisu pěkný zmatek.

Tě věci, na které se prohánějí lidé s rozkrokem kalhot mezi koleny před Národním divadlem, se totiž podle anglických pravidel i česky napíše „sk8“ (8 = eight, skate = skejt), pokud jsme ochotni považovat ten jazyk za češtinu. A protože neexistuje způsob, jak rozlišit použití české a anglické číslovky v textu, netušíme, co znamená například „k8os“. Kejtos? Kosmos? Nebo „10 bíbec me2d“; to normálně znamená česky „deset bíbec medvěd“, anglicky „ten bíbec medud“. Jen při správném nasazení obou jazyků vyjde správné „ten bíbec medvěd“.

Nemají ti teenageři lehký život. -dan- ■

Shodou okolností to byl současný majitel nakladatelství TORST, kdo skupině Pražský výběr pořádal koncerty, jež proběhly v samém počátku 80. let v sokolovně v Újezdě nad Lesy. Díky Stoilovovi, který tehdy začínal fotit, máme navíc možnost připomenout si syrovou atmosféru koncertů, o nichž nikdo nevěděl, zdali skončí přídavkem, anebo příjezdem policie.

Kdy jste narazil na Výběr?

Michaela Kocába jsem znal, protože bydlel s rodiči v Újezdě nad Lesy jen pár ulic od nás. Vzpomínám si, že když byla zima a on jel nahrávat do Prahy do studia, tak mi ráno volával, jestli bych mu nepomohl roztlačit zamrzlé auto. Koncerty jsme pořáдали s bratrem pod hlavičkou místního SSM, měli jsme kulaté razítko a mohli pořádat kulturní akce. Místo vstupenek jsem koupil šatnové bloky a namaloval plakát. Vše se potom šířilo šeptandou a koncerty byly vždy vyprodané.

Kolik těch koncertů bylo?

Tuším, že čtyři, ale přesně si to nepamatuji. Na jeden z nich přijela Věra Chytilová se štábem, aby tam natočila záběry do hraného dokumentu *Praha – neklidné srdce Evropy*. Pro malé městečko to musela být mimořádná situace.

To ano, když se třeba lidé vraceli z koncertu, na zastávce autobusu najednou stálo sto či dvě stě lidí, kteří se nemohli dostat do autobusu – do takové té harmoniky, co tehdy jezdila. Kdo jel z Újezdu na noční směnu, se divil, že se ne-

VIKTOR STOILOV s MICHAEM KOCÁBEM: sousedé z Újezda nad Lesy

dostal do autobusu, a stěžoval si na úřadech. Na povolení na národním výboru jsem psal konec akce o hodinu dřív, než pak ve skutečnosti byl, a tak když přijeli policajti na kontrolu, už v sále skoro nikdo nebyl. Ale nakonec jsem už další povolení nedostal.

Pražský výběr, to byla nejenom perfektní muzika, ale taky show a převleky do té doby nevidané.

Převleky či maska Ropotáma – to je docela všechny bavilo. Byl jsem tehdy v nuláku na medicíně, dělal jsem na operačním sále. Přinesl jsem Michalovi ten jeho chirurgický plášť, v němž Michal pak vystupoval. Když basu Ondřeje Soukupa, který přestoupil ke Gottovi, nahradil Vilém Čok, dostala kapela navíc punkovou energii.

Písnička *Na václavském Václaváku* byla ze starého repertoáru Zikkuratu, odkud Michalové Čoka přetáhli.

Čok tehdy nahradil Ondřeje Soukupa, jenž odešel ke Gottovi.

Na Strace v hrsti je písnička, která se jmenuje *S.O.S* („prachy jenom prachy nečekají“), a jeden z výkladů je, že zkratka znamená Soudruh Ondřej Soukup, protože ke Gottovi se nechodilo z jiného důvodu než pro peníze. Paradoxní je, že Čok vlastně taky „zradil“ své punkové ideály přechodem k Výběru.

Jaké měli kluci ambice?

Já to fakt sledoval jen jako mladý kluk, který byl rád, že se něco děje. Samozřejmě že třeba chtěli hrát i někde venku. Hráli v Německu, a hlavně několikrát s úspěchem v Maďarsku.

Bubeník Jirka Hrubeš mi vyprávěl, jak v Budapešti dostal kamelem do hlavy.

Na tom koncertě jsem nebyl, to se prý stalo mimo Budapešť. Je fakt, že na začátku je místní publikum hned neprijalo. Zvlášť když předskakovali před místní oblíbenou kapelou, ale pak si tam vytvořili početné a skalní fandky. Když se jim koncerty začaly slibně rozjíždět, přišel konec v podobě zákazu vystupování. Záminkou byl koncert v Hradci Králové v lednu 1983. **Album *Straka v hrsti* nesmělo vyjít, ačkoli už bylo nahrané.**

Měl jsem od Michala Kocába kvalitní kopii masteru desky a tu jsem na dvojitém kazeťáku kopiroval pro kamarády a známé. Mohlo toho být tak kolem stovky.

MILAN TESAR

E)

POSLEDNÍ VELKÝ ÚKOL VÁCLAVA KLAUSE

VŠICHNI CÍTI ME PODIVNÝ NEKLID.

Problematická situace v Evropě, politická i ekonomická, se promítla do každodenního života v Česku, přinejmenším až do regálů v hypermarketu. Z odposlechů bývalého primátora Béma vyplynuly klientelistické manýry politiky.

Od politických lídrů teď musejí zaznít jasná slova. Co a koho podporují, za čím si stojí, co je opravdu důležité. A hlavně, jaká je jejich vize do budoucna.

Co však slyšíme místo toho?

Od prezidenta Václava Klause varování před nástupem „sil, které chtějí dostat zemi na zcela jinou cestu“, kritiku „zpravodajsko-mediálních her, namířených na likvidaci podstaty politického systému“ a ještě varování před „různými zájmovými skupinami“, které chtějí, aby „neklid přerostl v chaos“. Prezident má strach, že je to hra s ohněm. „Pokud vypukne, shoří v něm všichni.“

Od premiéra Petra Nečase o „konsolidaci rozpočtu“, což v překladu znamená zdravování a zvyšování daní.

Od šéfa opozice Bohuslava Sobotky jen lacinou kritiku vlády.

Pro lidi, kteří pocítují existenční starosti, nebo přinejmenším nejistotu z budoucnosti, to opravdu nezni dobře.

Kdo konkrétně jsou ty temné síly, který tady rejdí? Jaké zájmové skupiny? Kde se vzaly, kdo je představuje a o co jim jde?

Václav Klaus, když se vzdával funkce čestného předsedy ODS v prosinci 2008, prohlásil, že „tato politika není tou, se kterou jsem ODS zakládal a dlouhá léta vedl. Abych probíhající přeměně ODS ze strany pravicové a občanské ve stranu politického středu a stranu spíše lobbistických zájmů než idejí nestál v cestě, rozhodl jsem se poděkovat vám za titul čestného předsedy a tohoto titulu se dnes definitivně vzdát.“

Dnes je nad slunce jasné, že politické strany a jejich lídři skutečně rezignovali

na prosazování idejí a nechali se zprivatizovat obchodníky s politickým vlivem. V tom měl Klaus pravdu.

Ale teď je potřeba zkoumat samotnou podstatu skandálu s odposlechy Béma s Janouškem. O zničujícím vlivu lobbistů na českou politiku totiž už v minulosti Klaus sám hovořil, ale bohužel jen obecně. Teď má konečně k dispozici jména. Problém je však v tom, že mezi nimi figuruje i jméno jeho oblíbence Pavla Béma. Co pro něj znamená, že právě na Béma tolik sázel a bývalého primátora všemi silami podporoval ve snaze stát se předsedou ODS? Zkusme si například představit, že by se to Bémovi povedlo a dnes řídil českou vládu. Nebylo by riziko požáru, „v němž shoří všichni“, mnohem vyšší než se současným premiérem a předsedou ODS Petrem Nečasem? A nezaslouží si premiér pochvalu za to, že pod jeho vedením ODS dokázala vliv lobbisty Janouška výrazně oslabit?

Má-li se něco změnit, bude to dlouhý a bolestný proces, který vyžaduje debatu o konkrétních lobbistech, o konkrétních politikách a o jejich konkrétních činech. Jen tak si můžeme ujasnit, jaká má politika být a jaká být nemá.

Budeme-li se této debatě vyhýbat nebo se jí – tak jako Václav Klaus – budeme snažit zastavit, budeme si také „hrát s ohněm, v němž shoří všichni“. Včetně prezidenta.

Nejlepším způsobem, jak zastavit chaos, nejistotu a strach z návratu populistické diktatury, je okamžitá očista hlavních politických stran. A kdo jiný by tomu měl zavelet než prezident republiky.

Ivan Hamšík

IVAN HAMŠÍK
ŠÉFREDAKTOR

BYLO DŘÍV VEJCE, INFORMACE, NEBO SLEPICE A KOLIBŘÍKA? KOMAKO? NEBO MAKOKO?

Omluva jednomu asociáloví

F

O sedmačtyřicetiletém Jaromíru Drábkovi kritici říkají, že není ministrem práce a sociálních věcí, ale mistrem asociálních věcí. A že zkratka TOP 09 v jeho případě neznamená tradici, odpovědnost, prosperitu, ale týrání a otravování potřebných.

Nelze se jim tak úplně divit. Pan ministr „zmrazuje“ důchody, jako kdyby zamrazil rajčata – nezbude z nich skoro nic.

Nutí jednonohé chodit na kontroly, aby dokázali, že jim noha náhodou nedorostla a že opravdu mají nárok na částečný invalidní důchod.

Vymyslel, že i čtyřidevadesátileté babičky z Ivančic si budou muset založit bankovní účet a pořídit bankovní kartu, protože Drábkův úřad hodlá ušetřit za poštovné.

Rodiče, kteří se extrémně pečlivě starají o postižené dítě, dostávají menší podporu: Dítě se totiž „zlepšuje“, takže podle úředníků už není tak postižené.

Vypustil také holubičku cvrlikající: Všichni nezaměstnaní se musí denně hlásit na úřadě, abychom si byli jisti, že někde nemají nějaký malý šolich.

A že sociální dávky by podle návrhu pana ministra měly být vypláceny jen „speciální bankovní kartou“, pak překvapí jen málokoho...

Stručně a jasně: Jaromír Drábek je technokrat, chovající se k lidem v nouzi jako krizový manažer k nevydělečným výrobním linkám.

Jenže pozor – blížíme se k dramatickému obratu –, tenhle asociální technokratický mozek nachystal revoluci, která by měla postupně, leč dramaticky zlepšit život tisícům dětí najednou – a v důsledku toho i nám všem. Přesouvá děti bez rodin z kojenáků a děčáků do náhradních rodin, jak o tom píšeme v tomto čísle magazínu Pátek.

Víme, že mezi Evropskými zeměmi máme zdaleka nejvíce dětí v ústavech – a že ústavní péče i při sebeochotnější personálu nemůže nahradit rodinu. Víme, že dvě třetiny dětí z dětských domovů (!) sklouznou do pěti let po opuštění ústavu do kriminálního života. Víme, že péče o dítě v rodině je levnější a zdравější. A přesto ani takové sociální lidumily, jako byl Vladimír Špidla či Zdeněk Škromach, nenapadlo, že by tento doslova šílený stav měli změnit. Musel přijít až „asociál“ Drábek...

Pokud se mu podaří alespoň narušit barbarské chování k osudem postiženým dětem, odpustím mu snad i to, že mi coby důchod chystá ještě menší almužnu, než jakou dnes vyplácí mým rodičům. ■

Petr Kamberský

vedoucí sobotní přílohy LN Orientace

FESTIVALOVÉ PŘIPOMÍNÁNÍ

Neuvěřitelné se stalo skutkem: v programu loňského mezinárodního filmového festivalu v Berlíně se objevil film, který nebyl o rakovině, ekonomické krizi, Alzheimerově chorobě, havárii Černobylu, teroru argentinské vojenské junty, rozpadu manželství ani potratech, jako snad všechny ostatní soutěžní snímky. Animované *Pohádky noci* francouzského klasika Michela Ocelota (známe ho i u nás mimo jiné díky sérii o africkém chlapečkovi Kirikou) jsou nádherné samy o sobě, ale v téhle depresivní „konkurenci“ vynikly tím spíše. Sestávají z lehkou rukou napsaných pohádkových příběhů z nejrůznějších míst i času; prostředím se tak stávají říše Aztéků, evropský středověk, tropická Afrika, Karibik... V Berlíně optimis-

tický snímek sršící radostí z tvorby nevyhrál bohužel nic, na festivalech se totiž nejvýše cení deprese; co je horší, nedostal se (zatím?) ani do české distribuce. K vidění u nás ale naštěstí na-

konec bude – v rámci přehlídky animovaných filmů AniFest, kterou Ocelot osobně navštíví. Hlavním tématem festivalu se stane stě výročí narození mága filmové loutky Jiřího Trnky, jemuž je podřízen i vizuál a znělka. AniFest proběhne od 26. dubna do 1. května 2012 v Teplicích a Duchcově.

Trnkových či Ocelotových filmů není nikdy dost, jinde je naopak namístě program ořezávat. Rozumně se před několika lety zachoval festival Finále Plzeň, jediná bilanční přehlídka tuzemské kinematografie, která se letos koná pětadvacáté (založena byla už v roce 1967, normalizace ji však potlačila). Pořadatelé Finále tehdy celkem rozumně usoudili, že už opravdu není potřeba uvádět každou pitomost, jaká se v kontextu domácí filmové nadprodukce urodí, a zavědli k nevoli některých publicistů předvýběr. Praxe se osvědčila, ani letos v soutěžní sekci Finále nepobeží zdaleka všechno, co se u nás loni urodilo, a porota, v níž zasedne i slavný polský režisér Krzysztof Zanussi, bude mít alespoň lehčí práci. Byl nejvyšší čas přestat brát dvoji měřítka na filmy zahraniční a české, hájit ty druhé stylem „na to, že to vzniklo tady, to vlastně není špatné“ a oceňovat je prostě jenom za to, že se je podařilo přivést k existenci. K dohnání toho lepšího, co se v českých podmínkách za uplynulý rok natočilo, je Finále ideální; koná se v Plzni od 22. do 28. dubna.

Jovtěch Rynda ■

H

To, co chce založit Karolína Peake, už má název. Bude se to jmenovat LIDEM. Jméno má asi ukázat, komu je to určeno, tedy že ne opicím, natož pak mimozemšťanům. A je v tom ještě trochu nešikovně zašifrována liberální demokracie. Paní Peake a její lidé sledují moderní kurz, kdy se strany nejmoují nudně politologicky, ale poeticky. V Itálii si to rozdávaly Olivovník a Kupředu Itálie. Slovensko ovládl SMER. Nejdál došli v Chorvatsku: založili hnutí Kykyryký. Nějací recesisté? Kdepak. Kykyryký vyhrálo volby. Politické vody začali už brázdit i Piráti a vzhledem k tomu, jak se všude loupí, mají do budoucna slušnou naději.

LIDEM je ještě střízlivý název, ale poněkud nešikovně. Obyčejnými lidmi operoval Paroubek a vyneslo mu to výprask. Lidem (nikoli LIDEM) operovali komunisté a lid je právem nenáviděl. V dnešní kapitalistické době si zase můžeme snadno splést LIDEM s LIDLEM. Možná se nám to ale zažije. Vynalézat názvy politických stran je těžké. Zlí jazykové tvrdí, že Jan Ruml chtěl Unii svobody pojmenovat Bobr, aniž si uvědomil, že v květnatě češtině má název pro zvířátko další významy. V tomto smyslu je dobře, že paní Peake neexperimentovala s využitím svého jména, které se podobá anglickému názvu pro vrchol.

Dotace, otrávená návnada

Ukazuje se, že méně škodlivé je platit do evropského rozpočtu více než z něho dostávat

Evropští politici si lámou hlavy s řešením finanční krize. Prozatím marně. K řešení se ani nepřiblížili. Proč? Většina z nich nerozumí podstatě a příčinám jejího vzniku.

Současná evropská krize není v první řadě krize veřejných rozpočtů. Jde o kombinaci více kritických faktorů. Zaprvé je výsledkem dlouhodobého vlivu řady rizikových faktorů. Mezi ně patří nepřiznivá až nepřátelská podnikatelská prostředí, nefungující trh práce, stárnutí obyvatelstva a vysoké náklady sociálních systémů. Pokud španělské zákony rozlišují padesát druhů pracovních smluv, nelze se divit, že v zemi je čtvrtina lidí bez práce – jak má trh fungovat v takovém chaosu?

Dostatek peněz a jiné nedostatky

Všechna tato negativa byla dlouhou dobu kompenzována expanzí dluhů, soukromých i veřejných. Dostatek peněz vytvořených dluhem maskoval kritické nedostatky řady evropských ekonomik od konce 90. let až do posledního čtvrtletí roku 2008.

Zadruhé: evropská krize je krizí bank. Bankovní úvěry expandovaly ještě v mnohem větší míře než státní dluhy. Přispívaly k nastolení iluze růstu a prosperity. Nyní se ukazuje, že šlo o prosperitu na dluh. Kromě státních dluhů, které jsou výsledkem sociálních politik a bezhlavého státního utrácení, evropské státy nyní musí řešit i sanace bank. Týká se to zejména Irsko, Španělska, ale také například Slovinska, Belgie a v různé míře i jiných států.

Zatřetí: finanční trhy se nechaly přesvědčit, že systém fungování Hospodářské a měnové unie zabezpečí, že řecké nebo španělské dluhy jsou stejně kvalitní jako německé nebo rakouské. Odtud vedla přímá cesta ke snadné emisi levných dluhopisů pro rizikové státy. Řecko se zadlužilo více, než by za normálních okolností (bez eura) bylo možné.

Začtvrté: euro je konstruováno jako rigidní systém bez možnosti přizpůsobení. Klasické měnové unie nabízely možnost devalvovat měnu, revalvovat ji nebo z unie vystoupit. Flexibilní kurzový režim, jakému podléhá například česká koruna, umožňuje apreciaci nebo

PAVEL KOHOUT
ředitel pro strategii,
společnost Partners

Euro není nikterak ohroženo ve své existenci, neboť je konstruováno tak rigidně, že se nemůže rozpadnout. Rozpadnout se ovšem mohou ekonomiky, které euro používají.

”

depreciaci měny podle tržních okolností.

Zemím, které používají euro, adaptační mechanismy úplně chybí. Tato absence je úmyslná, protože autoři projektu eura chtěli vyloučit budoucí devalvace s cílem zvýšení konkurenceschopnosti. Potřebu devalvací chtěli řešit růstem produktivity, investicemi do vzdělání a také politikou kohezních a strukturálních dotací.

Nový společenský řád

Dnes vidíme, že šlo o nápad podobného typu jako myšlenka, že ve vyspělé socialistické společnosti automaticky zmizí kriminalita, neboť všem se dostane všeho podle potřeb. Tedy ryzi utopie. Naopak: konstruktéři eura podcenili riziko monetární inflace. Tedy riziko vzniku úvěrových bublin podobného typu, které poslaly ke dnu Irsko nebo Španělsko. Vznik eurozóny je příkladem chybného finančního inženýrství, neboť obsahuje vestavěnou a neopravitelnou chybu.

Paradoxním důsledkem těchto souvislostí je, že euro není nikterak ohroženo ve své existenci, neboť je konstruováno tak rigidně, že se nemůže rozpadnout. Rozpadnout se ovšem mohou ekonomiky, které euro používají.

Disproporce vzniklé jednotnou měnovou politikou nelze řešit jednotnou rozpočtovou politikou. Naopak. Jednotná rozpočtová politika by znamenala jednu chybu – jednotnou měnovou politiku – navržit ještě o další chybu.

Dopady pro Českou republiku

Zaprvé: jsme dnes poněkud paradoxně ostrovem stability, neboť naši vlastní krizi jsme si odbyli během let 1997 až 2000 a sami jsme si ji zaplatili. České banky od té doby patří mezi stabilnější část evropských peněžních ústavů. Zda máme sanovat zahraniční banky, je otázka se zřejmou odpovědí: za žádných okolností.

Zadruhé: existuje tlak na zvyšování daní alias harmonizaci daní. Za žádných okolností nesouhlasím s ničím, co by k tomuto cíli mělo vést, přímo nebo nepřímo. To se týká i „fiskálního kompaktu“.

Zatřetí: měli bychom usilovat o minimalizaci evropských dotací na kohezní a strukturální politiku. Dotace kazí každou ekonomiku a čím více dotací, tím více škody. Řecko nebo Portugalsko dostávaly ročně téměř tři procenta HDP na dotacích během let 1989–2006. Výsledek: žalostný. Irsko a Španělsko dostávaly o něco méně; výsledek byl rovněž žalostný.

Dotace jsou navzdory své líbivosti nebezpečné

Dotace mají za následek plýtvání, oslabení rozpočtové kázně, neefektivní výdaje, korupci. Nikdy nikde nikomu neprospěly. Portugalsko, Irsko, Řecko a Španělsko bývaly ještě v roce 2007 označovány za „kohezní země“ nebo „konvergenční ekonomiky“. Mělo se za to, že díky dotacím a díky euru se časem přiblíží ekonomické úrovni Německa nebo Nizozemska. Stal se přesný opak.

Ukazuje se, že méně škodlivé je platit do evropského rozpočtu více než z něho dostávat. Evropské dotace jsou otrávená návnada.

e-mail: pavel.kohout@gmail.com

Film

Tady to musí být

Režie Paolo Sorrentino, Itálie / Francie / Irsko

Herecky čím dál odvážnější a různorodější Sean Penn málokdy přehrává, a když už se mu to stane, většinou k tomu má pádný důvod. Třeba roli ve filmu o vyšeptalé rockové hvězdě odhodlané vypátrat nacistického zločince, který rockerova otce ponižil v Osvětimi. Na první pohled stojí scénář filmu *Tady to musí být* na šlehném nápadu: Pennův zoufale znužený a neutečný Cheyenne vypadá jako kříženec Roberta Smithe z *The Cure* či Bona z *U2* po lobotomii a zmoklého pudla – a k tomu holocaust?! Ale nakonec to záhadným způsobem

funguje, stejně jako žánrová kombinace absurdní komedie, melodramatu, road movie a roztomilého kýče. Režiséra Paola Sorrentina požádal Penn o spolupráci poté, co na festivalu v Cannes, kde herec vedl hlavní porotu, viděl Sorrentinův snímek *Božský* – biografii italského politika Giulia Andreottiho. Režisér mu poté spolunapsal roli přímo na tělo – a výsledek se obloukem vrátil zpátky do Cannes, kde běžel v hlavní soutěži. Dále hrají například Frances McDormandová nebo muzikant David Byrne, který pro snímek složil hudbu. **Vojtěch Rynda**

Publicistické žánry - pracovní list (řešení)

1. Která z následujících tvrzení jsou pravdivá:

- Publicistika, která je svým jazykem podobná odbornému stylu až jazyku vědy a jejím cílem je analýza problematiky, se nazývá úvahová. ANO - **NE**
- Publicistika podobná bulvárnímu zpravodajství, nerespektuje skutečnost, nemá veškerá potřebná data se nazývá bulvární. ANO - **NE**
- Mezi typy publicistiky nepatří propagandistická. ANO - **NE**
- Důležitým prvkem publicistiky je serióznost. ANO - **NE**

2. Publicistika rozlišuje mnoho žánrů, najděte je v osmisměrce:

P	R	A	K	Ů	X	I	O	T	D	P	J	D	Ž	E	M	R	Y
I	N	T	E	R	V	I	E	W	A	H	O	K	I	E	L	A	K
S	A	M	R	L	C	S	T	D	L	Q	Ě	Z	Z	I	Y	E	B
S	K	I	M	O	K	P	Ý	CH	O	D	J	N	N	H	N	A	M
Í	Š	T	R	E	A	S	O	L	G	B	E	Z	U	Á	E	L	L
B	A	Á	L	K	J	V	H	Ě	Í	C	I	I	L	L	M	F	C
F	R	E	P	O	R	T	Á	Ž	E	Ě	Í	Č	R	T	A	K	L
J	F	E	J	E	T	O	N	R	S	C	Ý	U	N	Á	Š	P	A
S	I	M	N	O	H	O	P	R	P	K	Ů	J	X	A	S	F	N
D	Ý	B	Ž	Č	Í	P	A	S	C	Z	V	L	A	K	Ů	N	C
K	E	P	U	O	L	S	V	I	A	N	Á	E	D	I	Í	M	J
Í	Z	Ř	N	A	B	Í	T	Ř	D	K	A	V	O	T	H	L	S
N	B	Í	B	A	T	Y	U	A	Á	H	O	N	O	I	N	Í	C
D	Y	B	Y	N	L	A	I	R	O	T	I	D	E	R	Ě	T	Y
O	D	Ě	T	A	D	E	D	U	K	C	N	E	V	K	Č	N	U
V	E	H	N	F	L	E	T	A	S	I	P	E	O	K	U	Í	R
Ú	V	A	H	A	R	V	E	W	Ř	Á	Š	B	M	U	T	A	F
Ů	J	A	L	G	A	Z	U	B	R	C	A	O	C	O	J	E	Ž
B	K	U	R	Z	Í	V	A	S	P	O	L	E	M	I	K	A	I

3. Správně přiřad'te žánry k typům publicistiky:

Analytická publicistika

kurziva, glosa, črta, causerie, reportáž, sloupek, fejeton

Zpravodajská publicistika

úvodník, editorial, komentář, analytický
článek, polemika, pamflet, recenze, diskuze,
projev, proslov

Beletristická publicistika

článek, zpráva, oznámení, výzva, interview,
referát

4. Rozlište jednotlivé žánry a vyhledejte, podtrhněte charakteristické rysy. Zkuste odhadnout, z kterého deníku články pochází:

- a) glosa
- b) sloupek (fejeton)
- c) rozhovor (interview)
- d) komiks
- e) úvodník
- f) editorial
- g) sloupek
- h) fejeton
- i) komentář
- j) recenze

pozn.: reportáže, kritiky (delší žánry) – lze najít v Reflexu, Týdnu, Instinktu apod.